

sikkert dette, som har bidraget overordentlig meget til den Friskolebevægelse, som findes omkring i Landet. Det er ganske sikkert ofte de uheldige Lærerkæfter, som man ikke har kunnet blive kvit, der har bevirket, at en Del af Befolkningen har stilt sig ud fra Folkef.olen og har dannet særlige Skoler, hvor de selv vare Herrer over, hvilke Lærerkæfter der kom til at undervise deres Børn.

Endelig sympatiserer jeg med Bestemmelsen om Lærersønningerne. Det er jo saaledes, at der fra Lærernes Side rundt omkring i Landet er rejst mange og beretigede Klager over de økonomiske Forhold, de virke under, og det forekommer mig, at en Stand, der har en saa vigtig Opgave som at opdrage den opvoksende Slægt, maa stilles saaledes i økonomisk Henseende, at den i alt Fald er fri for Næringsjorger. Jeg tror, at dette Hverv som Børneopdrager, som Lærer, lægger saa stærkt Beslag paa Læreren's Tid og Læreren's Evner i det hele taget, at det vil være ikke blot aldeles inhumant at stille dem saa økonomisk ugunstigt, som mange Lærere ere stillede for Djebløkket, men at det ogsaa vil være i høj Grad skadeligt for Læreren's Virksomhed, fordi økonomiske Betyrninger ofte kunne bevirke, at han ikke bliver i Stand til at udfylde sit Hverv saaledes, som han selv kunde ønske og ellers vilde være i Stand til. Det er jo saaledes, at paa mange Steder i Landet maa Læreren søge Bierhverv paa forskellige Omraader for overhovedet at kunne komme igennem. Og saa dette anser jeg for meget uheldigt. Jeg vilde gerne se en Ordning, som stillede Lærerne saa økonomisk uafhængig, at de helt og holdent kunde ofre sig for deres Virksomhed i Skolen og ikke behøvede at beskæftige sig med andre Forhold blot for at skaffe sig en nødvendig Forøgelse af deres Indtægter. Ogsaa af den Grund maa jeg beklage, at Folketinget har foretaget Indskrænkninger i disse Lønninger. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa, hvori disse Indskrænkninger bestaa. Det er jo fremhævet af flere andre Talere, og jeg skal derfor kun markere mit Standpunkt, at jeg paa dette Omraade langt hellere vil se Regeringens Forslag gennemført end det Forslag, der er vedtaget af Folketinget. Jeg kan imidlertid ikke tro, at dette Punkt skulde være en Anstødssten for Lovforslagets Gennemførelse. Jeg kan ikke tro, at det, hvis man i dette Ting vedtager en Forhøjelse af Lærernes Lønninger i Retning af, hvad den højtærede Minister har foreslaaet, skulde bevirke, at Lovforslaget kom til at strande. Jeg har det Haab, at Folketinget paa dette Omraade vil

være med til at imødefomme dette høje Ting, saaledes at Lovforslaget til Trods for afvigende Ansuelser paa dette Omraade, vilde kunne føres igennem.

Endelig skal jeg tillade mig at udtale, at jeg er tilfreds med de Bestemmelser, som angaa det forøgede Statstilbud; ikke saaledes at forstaa, at jeg dermed fuldstændig er tilfreds med den Stilling, Staten vil komme til at indtage til Skolen. Jeg staar nemlig paa det Standpunkt, at jeg ønsker, at Staten helt og holdent skal overtage Udgifterne ved Skolevæsenet. Det er jo saaledes paa mange af de foreliggende Omraader, at naar der er ytret Beklagelse over, at man ikke har taget dette eller hint Spørgsmaal med, har man anført, at en væsentlig Grund dertil var den, at Kommunerne ikke havde Raad til at bære de Udgifter, som vare forbundne med at gaa videre. Det er saaledes eksempelvis anført med Hensyn til Børneantallet i Skolerne. Man har ment, at det vilde medføre for store Udgifter for Kommunerne, dersom man gik med til det Forslag, som er stillet af den højtærede Kultusminister. Det kan jo vel jagtens ikke benægtes, at der er Kommuner her i Landet, som allerede ere i saa høj Grad bebyrdede, at det maatte vilde blive vanskeligt for dem at komme ud over disse Udgifter; men derfor stiller jeg mig paa det Standpunkt, at man, for at saadanne Kommuner's uheldige Stilling ikke skal virke skadeligt paa Undervisningen og Skolen i det hele, bør sørge for, at Kommunerne i det hele taget fritages for at afholde disse Udgifter, og at det bliver Staten, der afholder dem. Saa vidt er man ikke kommet, og jeg anser det ikke for muligt under de nuværende Forhold at faa det gennemført. Jeg vil kun antyde, at jeg ønsker, at Udviklingen maa komme til at gaa i denne Retning. Jeg anser det for at være et Skridt hen i den Retning, jeg har antydet, at Staten ved det foreliggende Lovforslag yder væsentlig mere til Skolevæsenet her i Landet end tidligere. Navnlig maa jeg sige, at jeg med

Rettelser.

- Sp. 1056, L. 24 f. o.: „1,665,000 Kr.“, læs: „1,065,000 Kr.“
 — — L. 29 f. o.: „8“, læs: „c. 5“.
 — 1057, L. 7 f. o.: „140,000 Kr.“, læs: „148,000 Kr.“